OOST POST

SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 14 ZEVENDE JAARGANG. 1859

PRIJS VAN INTEEKENING.
Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . ƒ 7.50
„ „ „ „ Java. . . . . . . „ 9.—
„ „ „ „ Buitenbezittingen. . „ 10.—
„ „ „ „ Nederland. . . . „ 12.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 17 FEBRUARIJ.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.
De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze Courant behoort een bijvoegsel.

DE STOOMPAKKETVAART-DIENST IN DEN OOST INDISCHEN ARCHIPEL.

III.

Voortgaande om onze bemerkingen mede te deelen betrekkelijk de voorwaarden van uitbesteding, stuiten wij wederom op het voorkomende in Art. 8, hetwelk aldus luidt.

De bij artikel één omschrevene reizen moeten in den regel worden volbragt.

a. die van *Batavia* over *Muntok* en *Riouw* naar *Singapore* en terug over dezelfde plaatsen in *negen etmalen*.

b. die van *Batavia* naar *Pontianak* en *Singkawang* en terug over *Pontianak* naar *Batavia*, met verpligting om op de uit dan wel op de terug-reis het eiland *Billiton* aantedoen, in *negen etmalen*.

c. die van *Batavia* over *Benkoelen* naar *Padang* en van daar terug over *Benkoelen* in *twaalf etmalen*.

d. die van *Batavia* over *Samarang* en *Soerabaya* naar *Makasser* en *Amboina* en terug over *Makasser*, *Soerabaya* en *Samarang* naar *Batavia*, met verpligting om op de uit dan wel op de terugreis een maal *Timor Koepang* aantedoen, in *een-en-dertig etmalen*.

e. die van *Soerabaya* over *Bawean* naar *Banjermassing* en terug naar *Soerabaya* in *zes etmalen*.

f. die van *Amboina* over *Boeroe*, *Ternate* en *Menado*, naar *Amboina* terug, en vervolgens van daar naar *Banda* en terug in *vijftien etmalen*.

Onder deze tijd is begrepen het oponthoud op de verschillende plaatsen. Mogt dat oponthoud op uitdrukkelijke last van den mail-agent of van de gewestelijke autoriteiten worden verlengd, dan zal eene evenredige verlenging worden gegund van den tijd, waarin de reizen moesten worden volbragt.

Ieder die eene reis per stoomschip naar de Molukko's, en van daar terug, gemaakt heeft zal met ons moeten instemmen dat de uitbesteder door van den aannemer te vorderen dat deze reis in *een en dertig* etmalen worde volbragt, het onmogelijke heeft geeischt.

Bij het daarstellen dezer voorwaarde schijnt men over het hoofd te hebben gezien, dat er op de heen- en terugreize acht verschillende plaatsen moeten worden aangedaan, en dat er om op die plaatsen geregeld te kunnen lossen en laden minstens twaalf dagen benoodigd zijn, terwijl er bovendien veel tijd verloren gaat door de bestaande moeijelijkheid om vele dier plaatsen des nachts aan te doen. Door deskundigen althans is ons verzekerd geworden, dat men voor de reize van Batavia over Samarang en Soerabaya naar Macassar, Amboina en Timor-koepang en terug, minstens *vijf en dertig* etmalen had behooren te stellen. Welke aannemer zal zich blootstellen aan het verbeuren van boeten van ƒ 1000 en ƒ 2000, zoo als die bij Art. 17. worden bedreigd, indien hij vooraf de overtuiging heeft, van de voorwaarden der overeenkomst, betrekkelijk de snelheid der reizen, niet te kunnen vervullen?

Art. 12. bevat eene onzes inziens voor den aannemer hoogst onbillijke bepaling, welke bij de lezing dadelijk in het oog zal vallen.

Te *Batavia* heeft het gouvernement ten aanzien van alle diensten, tot vijf dagen voor den vastgestelden of waarschijnlijken dag van vertrek der pakketbooten, de beschikking over de helft der inrigting voor passagiers der 1ste klasse; over de geheele inrigting voor militairen beneden den rang van officieren; benevens over de helft der betaalbare ruimte.

Te Soerabaya heeft het gouvernement eene gelijke beschikking ten aanzien voor de dienst op Bandjermassing.

Op andere plaatsen heeft het gouvernement bij voorkeur de beschikking over dat gedeelte der inrigting en ruimte der pakketbooten, hetwelk bij aankomst derzelven aldaar nog onbezet is of beschikbaar wordt, doch slechts voor zoover als hetzelve, na van die gelegenheid van de gezaghebbers der booten opgaaf te hebben ontvangen, terstond schriftelijk aan hen te kennen geeft daarvan gebruik te willen maken.

Voor zoo ver van de pakketbooten voor den overvoer van passagiers of goederen voor rekening van het gouvernement volgens aanschrijvingen of opgaven van wege de plaatselijke besturen aan de aannemers, hunne agenten of de gezagvoerders der booten en volgens behoorlijke voor origineel afgegeven verklaring of bewijzen van uitlevering gebruik is gemaakt, betaalt het gouvernement de overvoerkosten voor passagiers en de vrachtprijzen voor goederen, welke zijn aangewezen bij de bij deze voorwaarden gevoegde tarieven.

Bijaldien het blijkt dat de aannemers de overvoerkosten en vrachtprijzen, voor particulieren lager stellen dan bij die tarieven zijn vastgesteld deelt het gouvernement dadelijk in die vermindering.

Volgens die voorwaarde betaalt het Gouvernement alleenlijk voor de scheepsruimte voor passagiers en goederen, voor zoo verre daarvan werkelijk is gebruik gemaakt, maar geenszins voor de ruimte waarover men heeft kennis gegeven te zullen beschikken, en waarvan men later geen gebruik heeft gemaakt.

De aannemer loopt dus bij iedere reize gevaar van, niettegenstaande er zich genoegzame particuliere bevrachters hebben opgedaan, met een geheel of gedeeltelijk ledig schip te moeten vertrekken, zonder genot van vrachtpenningen of schadevergoeding voor het gemis daarvan.

Onwillekeurig rijst hier de vraag op, waarom de uitbesteder zich bij het stellen zijner voorwaarden boven de wet heeft willen stellen? Wij mogen toch niet veronderstellen dat men bij de redactie der voorwaarden verzuimd heeft om de bepalingen van de 2e afdeeling, vijfde titel, 2e boek van het Wetboek van koophandel te raadplegen.

Ook in Art. 18, komt eene bepaling voor, welke alléén reeds het bijna stellige vooruitzigt opent dat er zich bij de uitbesteding geene gegadigden zullen voordoen, dan tegen genot van eene zeer hooge subsidie. Bij de lezing van deze voorwaarde zal het gegronde onzer voorzegging al dadelijk blijken, ook zonder dat wij eene omslagtige opheldering daarbij behoeven te voegen.

Het gouvernement heeft het regt, elke dienst of reis, waartoe de aanemer verpligt is, bij verzuim of staking zijnerzijds, door alle middelen welke hetzelve gepast vindt, te doen voortzetten, of volbrengen, ten koste van den aannemer.

Wanneer van dit regt wordt gebruik gemaakt, verbeurt de aannemer als boete eene som gelijkstaande aan het bedrag, hetwelk aan hem wegens de zooeven bedoelde kosten wordt in rekening gebragt.

Deze bepaling nu maakt het voor den aannemer volstrekt noodzakelijk om zich voor elke dienst, ten minste van één waarloos stoomschip te voorzien. Wanneer het toch komt te gebeuren dat een of meerdere stoomschepen vergaan of op de reizen onverwachte schaden bekomen, zal het, bij het bestaan der zoo even vermelde bepaling voor den aannemer wel niet mogelijk zijn een ander stoomschip tot redelijken prijs in te huren, omdat iedere eigenaar van schepen bekend is met de omstandigheid dat de uitbesteder in de dienst voorziet en voor de inhuring van een stoomschip veel meer kan en zal betalen, om de zeer eenvoudige reden, dat het voordeel van den uitbesteder, door de bedreigde boete, grooter wordt naar mate door hem eene hoogere prijs voor de inhuring wordt bedongen.

Ook hier wederom zoude de vraag ons niet ongepast voorkomen of de uitbesteder zich boven de wet heeft willen stellen, dan wel of de hier boven door ons aangehaalde bepalingen van het wetboek van koophandel, bij de redactie der voorwaarden van uitbesteding zijne aandacht zijn ontgaan.

De uitbesteder beroept zich bij Art. 23 zijner voorwaarden op *het Reglement van uitbestedingen*, vastgesteld bij besluit van den Commissaris Generaal de daton 17 Julij 1829 No. 13 (Staatsblad No. 67).

DE PREDIKANTS-DOCHTER.

EEN NOVELLE UIT HET VOORJAAR VAN 1855.

DOOR

J. J. CREMER.

(*Vervolg en slot*)

„Maar, lieve, wat zegt ge toch van onzen jongen?" zeide de burgemeester, toen hij met zijn gade het slaapvertrek betrad. „Ik zag wel dat Louis met ijver studeerde, maar dacht niet, dat hij ons reeds zoo spoedig met zijn doktorale bul zou verrassen."

„Ja, ja", zeide mevrouw, op een toon die juist niet opgewekt kon heeten.

„Ja, ja!" herhaalde mijnheer, „wat meent gij met dat ja, ja?"

„Wel, dat gij weêr blind zijt," antwoordde mevrouw, „een lieve verrassing!"

„Maar zeg dan wat gij bedoelt?" hernam de burgemeester, „gij zult toch zoo wel als ik regt tevreden over hem zijn; zoo binnen den tijd."

„'t Is allemaal mooi en lief," sprak mevrouw weder, „doch dat een oude kwaal weêr schijnt uit te breken is minder verblijdend."

„Een oude kwaal.... in waarheid, ik begrijp er niets van," zeide mijnheer.

„Nog eens, omdat gij stekeblind zijt," hernam de gade gejaagd. „Hebt gij dan niet bespeurd, dat de jongen zoo lief met dat Lotje was, ... ik durf wel te wedden! ..... ik ben er benaauwd van."

Mevrouw had ijselijk veel met benaauwdheden gesukkeld en een opkomende benaauwdheid veroorzaakte den echtgenoot burgemeester, steeds ernstige bekommering.

„Och, maak u niet driftig," zeide hij, haar spoedig een glas water gevende. „Misschien wel verbeelding. De jongen was vrolijk .... het eenige meisje ...!"

„Ik word er benaauwd van," herhaalde mevrouw, „Louis, met *dat* meisje, ik wilde nog liever ....."

Met zachte redenen zocht de burgemeester zijn gade tot kalmte te brengen, ten einde de benaauwdheid in aantogt te voorkomen. Voorheen mogt hij soms over eene verbintenis van Louis met de predikants-dochter hebben gedacht of gesproken, bij de zigtbare verwijdering die later tusschen de jonge lieden plaats had, had dit denkbeeld hen geheel verlaten, en ofschoon hij zich voor zijn eenigen zoon, een meer bemiddeld meisje tot vrouw wenschte, nu vooral was hij te zeer met den jongen ingenomen, om maar zoo aanstonds het goede te kunnen vergeten en aan het kwade te denken.

„Waarlijk, ik heb er niets van bespeurd," hernam Pels weder, toen hij met eenige zekerheid vermoedde, dat de benaauwdheid zoo'n vaart niet zou nemen. „Maar anders in waarheid Mathilde, jufvrouw Charlotte zag er dezen avond ook wel uit, om een nieuwbakken advocaat het hoofd op hol te brengen."

„Wel nu nog mooijer," zeide mevrouw, die er met haar bonnet de nuit alles behalve mooijer uitzag. „Die kale familie, de dochter van een man, die met achthonderd gulden moet rondspringen, die zijne dochter niet *dat* — en mevrouw wees met haar duim hoe lang het eerste lid van haar wijsvinger was — niet *dat* kan meêgeven. Louis moest zich schamen....."

„Maar is het zoo zeker?" hernam de burgemeester altijd bedaard, „is het zoo heel zeker dat Stap geen fortuin heeft! ze zijn wel eenvoudig.... wel zuinig maar anders....."

„Kom Pels, ik bid je spreek er niet van," zeide mevrouw, „kan dat nu gelijk staan...? veel praats, veel beweging! zoo als nog van avond, je hebt het misschien niet gehoord....: à propos, van dat geven... een autoriteit, alsof *hij* in 't geven de baas was. En weet je wat *ik* denk — hij zal redeneren, en bidden, en aanbevelen, en als de kollecte bij *hem* komt, dan geeft hij een kwartje; dat heb je van die heeren, ik word er benaauwd van."

„Maar wijfje, maar wijfje," zeide de burgemeester kalmerend, „Je oordeelt zoo haastig. *Hij*, Stap, maar één kwartje, neen lieve, nu zult gij den bal toch wel misslaan. Wij hoorden toch nooit dat hij een arme ledig naar huis zond."

Bij Art. 20 van dat Reglement is bepaald dat diegene aan wien eene aanneming is toegewezen, gehouden zal zijn om voor de behoorlijke nakoming van zijne verbintenis ten minste *twee goede borgen* te stellen.

Zeer twijfelachtig komt het ons voor of er in Nederlandsch Indie wel twee ingezetenen zullen worden gevonden, die, wanneer zij althans bekend zijn met de tegenwoordige bepalingen die de overeenkomst van *borgtogt* regelen, zich zullen leenen om, onder voorwaarden zoo als de onderhavige, eene verbintenis aan te gaan, die in zeer vele opzigten te vergelijken is met hetgene het vroeger in deze gewesten kracht van wet gehad hebbende burgerlijke regt met de benaming van *Leeuwen-contract* bestempelde.

Redactie.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

van 9 *Februarij* 1859 N°. 12.

Bij Koninklijk besluit van den 18den October 1858, no. 58, is de Oost Indische ambtenaar met verlof in Nederland A. M. Bousquet, laatstelijk resident van Banka, op zijn verzoek, eervol, uit s' lands dienst ontslagen, met ingang van den 10den December 1858, onder toekenning van pensioen.

Bij Koninklijk besluit van den 16den November 1858, no. 77, is J. J. Schnell, gewezen eerste teekenaar bij de directie der genie te Batavia, ontheven van de smet van eerloosheid en alle de gevolgen van dien, welke alsnog op hem rusten, uit kracht van het vonnis van den raad van justitie te Batavia van 10 Julij 1850, bekrachtigd bij arrest van het hoog geregtshof van Nederlandsch Indie, van 29 Januarij 1851, waarbij hij tot onteerende straffen is veroordeeld.

Civiel Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den president der weeskamer te Batavia, H. J. van der Plas, en aan den kontroleur der tweede klasse bij het binnenlandsch bestuur in de assistent residentie Benkoelen J. E. van den Bor.

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den assistent resident van Saparoea en Haroekoe, W. Schminke.

TIJDELIJK GESTELD:

Ter beschikking van den directeur der burgerlijke openbare werken, de ambtenaar op nonactiviteit W. J. Brouwer, laatst tweede kommies bij den eerstaanwezenden ingenieur van den waterstaat in de eerste afdeeling, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

BENOEMD:

Tot kontroleurs der derde klasse bij de landelijke inkomsten en kultures, de ambtenaren der tweede klasse voor de dienst in Nederlandsch Indië, ter beschikking van den directeur der kultures, L. Mulock Houwer, W. Ligtvoet, K. F. Bohl, M. L. E. Halewijn, D. Meijer, J. M. van Vleuten, E. L. baron van Heeckeren van Brandsenburg en W. A. Kenchenius.

Militair Departement.

BEVORDERD:

Tot ridmeester bij het regiment O. I. kavallerie, de eerste luitenant P. C. Hoolboom, van het regiment.

Tot ridmeester bij het regiment O. I. kavallerie, de eerste luitenant F. A. Metzler, van het regiment.

OVERGEPLAATST:

Bij de geneeskundige dienst op Banka, de officier van gezondheid der derde klasse J. F. H. Aernout, thans te Batavia.

Bij het garnizoen te Djambie, de officier van gezondheid der derde klasse S. Hartog, thans op Banka.

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Tjilatjap, de officier van gezondheid der tweede klasse T. J. Jorritsema, thans te Djambie.

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Magelang, de officier van gezondheid der tweede klasse M. H. de Vogel, thans te Bandjermassing

GEPLAATST:

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Bandjermassing, de officier van gezondheid der tweede klasse H. Gildemeister, thans ter beschikking te Batavia.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den hoofd intendant der militaire administratie J. E. van der Smissen.

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den kapitein der infanterie F. G. Pfeiffer.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Courant* van 9 Februarij 1859 no. 12, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de wees- en boedelkamer te Batavia, van wijlen den heer Hein Latumerissa, in leven élève bij het militaire hospitaal alhier, en van J. F. L. Henze, gegageerd soldaat, en Reinardus Boer, partikulier persoon.

Door de wees- en boedelmeesteren te Batavia, van wijlen den arabier Sech Sleman.

Door de wees- en boedelmeesteren te Buitenzorg, van wijlen den chinees Yo Soeitek.

Door de wees- en boedelkamer te Demak, van wijlen de chinesche vrouw Oei Sioknio, weduwe van Liem Tjingho.

Door de wees- en boedelkamer te Probolingo, van wijlen den chinees Thé Kaoe Boen, de chinesche vrouw Oei Swan-nio, den chinees Lo-Kenglijong en de chinesche vrouw Lou-Kootjong.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Vrijdag den 18den Februarij 1859.

Voor de toko van den heer D. D. van Boeckholtz in de Chinesche kamp.

Op Maandag den 21sten Februarij 1859.

Bij den pachter der pandjeshuizen IGioktjoan in de Maleitsche kamp.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL

VAN SOERABAYA.

Gedurende het jaar 1859.

In de maand	Februarij	op	den	18den.	
„ „ „	Maart	„	„	5den en 21sten.	
„ „ „	April	„	„	2den 13den en 30sten.	
„ „ „	Mei	„	„	18den	
„ „ „	Junij	„	„	1sten, 17den en 30sten.	
„ „ „	Julij	„	„	17den	
„ „ „	Augustus	„	„	1sten en 17den.	
„ „ „	September	„	„	2den „ 18den.	
„ „ „	October	„	„	2den „ 18den.	
„ „ „	November	„	„	2den „ 18den.	
„ „ „	December	„	„	2den „ 18den.	

des namiddags te vier ure.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJK.

Getrouwd:

M. J. C. HELLENDOORN

EN

J. F. LOTH.

12 *Februarij* 1859. (180)

Eenige kennisgave.

GEBOORTEN.

Bevallen van een *ZOON*, L. S. COUWENBERG, *geb. van Gijen.*

SOERABAYA, 16 *Februarij* 1859. (188)

STERFGEVALLEN.

Op den 15den Januarij ll. overleed ten huize van DR. MENS FIERS SMEDING te Soerabaya, mijn geliefde broeder C. R. GRANPRÉ MOLIÈRE.

SAMARANG, J. J. GRANPRÉ MOLIERE.

15 *Februarij* 1859 (185) *Officier van gezondheid.*

VENDUTIE

Op Vrijdag den 18den Februarij a. s.

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

VAN

DIVERSE COMMISSIE GOEDEREN.

(171)

Op de vendutie van den 18den *Februarij a. s.* bij D. D. VAN BOECKHOLTZ, zal worden verkocht: HET RESTANT ENGELSCH FACTUUR, bestaande uit EENE PARTIJ IJZERGAAS en RATTENVALLEN.

Verders HANGLAMPEN met drie en vier lichten, WIT GOED, CHITSEN, TAFELMESSEN, HEEREN-HEMDEN, IJZER-VERTINDE KETELS, enz. enz. (172)

Op de vendutie van den 18den *Februarij a. s.* bij D. D. VAN BOECKHOLTZ, zal nog, voor rekening van belanghebbenden, worden verkocht:

Eenig afgekeurd TOUWWERK en RONDHOUTEN, afkomstig van het Nederlandsche schip MINISTER THORBECKE, kapitein VAN DUIJN. (173)

Op de Vendutie van den 18den *February a. s.* bij D. D. VAN BOECKHOLTZ zal nog worden verkocht: RHIJNWIJN, BIER, COGNAC, JAVA-TABAK, MADERAWIJN, HARING, BOTER, MEUBELEN, LAMPEN, ENGELSCHE WAGENVEEREN met assen en oliebussen, IJZEREN PILAREN, BREED en SMAL WAGENPASSEMENT, EUROPEESCH KAPLEDER, MOOI ZIJDEN COTTELINE voor wagenbekleedsel, BLAAUW en ZWART LAKEN, 77 NIEUWE WATERVATEN, JUWELEN, GOUDWERKEN enz. (183)

VENDUTIE WEGENS VERTREK

Op Dingsdag den 22sten dezer.

Bij den Heer J. H. ROSEMEIER.

Van MEUBELAIR, HOUTEN en IJZEREN LEDIKANTEN, GLASWERK, ZILVEREN LEPELS en VORKEN, EEN JAGTGEWEER met toebehooren, WAGEN en PAARDEN, HUISRAAD, en hetgeen verders te voorschijn zal worden gebragt. (182)

IN DEN LOOP DEZER MAAND,

Op een nader te bepalen dag, zullen door de BOEDELKAMER worden verkocht, de schoener *HOSING*, en eene *praauw Tjemplong*, behoorende tot den faillieten boedel van den Chinees OEI WHAYTIEN. (147)

SOERABAYA, *De Secretaris der Weeskamer,*

7 *Februarij* 1859. J. F. DEIBERT.

HET KANTOOR VAN B. KOPERSMIT & CO.

Wordt van heden af gehouden in het locaal, vroeger geoccupeerd door de Heeren KRUER VON OVEN & Co, tegen over de Gouvernements-Schoollocalen.

SOERABAYA, 16 *Februarij* 1859. (184)

„Nu ja voor het oog," hernam de gade die met het denkbeeld eener „kale" schoondochter, niets dan benaauwde voorstellingen had. „Voor het oog van de wereld, maar kondt gij eens zien, wat hij voor den watersnood geeft, dan zoudt ge wel toestemmen dat het een arme, gierige boel is."

Dat *gierig* kon mevrouw maar niet van *arm* onderscheiden, waarom . . .? omdat arm of minder vermogend in haar oog eene soort van gebrek was, en dewijl zij toch al te goed wist, dat arm zijn, geen ondeugd kon genoemd worden, zoo vernederde zij dikwijls haar minder bevoorregte *natuurgenoten* (dat is: degenen die in denzelfden stand met haar verkeerden) door ze arm en tevens gierig te noemen.

De burgemeester vond het maar beter om dat gesprek niet te vervolgen, en terwijl hij het nachtpitje aanstak en met den domper de blakerkaars doofde, dacht hij aan den gepromoveerden zoon, en dat hij — wie wist het — met der tijd nog wel eens minister kon worden.

Mevrouw Pels was den volgenden morgen aan het ontbijt niet zoo vrolijk en spraakzaam als de gelukkige zoon zich met eenig regt had voorgesteld. De vader vergoedde deze schijnbare afgetrokkenheid door een hartelijken kout, doch toen de zoon, onder het opsteken van een sigaar, juist met de teedere zaak zijner liefde wilde voor den dag komen werd den heer burgemeester berigt dat de heeren wethouders er waren, die tot de inzameling der gelden voor den watersnood met den heer burgemeester aan het hoofd, zouden rondgaan.

„Uitstel is geen afstel," dacht Louis, en hij bleef met zijn moeder alleen.

Het discours tusschen moeder en zoon wilde niet opschieten. „Louis, nog een kopje?" vraagde mevrouw.

„Dank u, mama," zeide de zoon.

„Hoe varen de freules van Husveld?" hernam de moeder.

„Ik weet niet, mama," antwoordde Louis, „ik had zoo veel werk voor 't examen, dat ik nergens geweest ben."

De meid kwam binnen en verzocht of mevrouw eens even in de keuken wilde komen.

Mevrouw vertrok. Louis stond op, dacht aan Charlotte en ging naar zijn kamer.

Hoezeer Louis ook verlangde om zijne ouders spoedig weder bijeen te ontmoeten, ten einde hun zijn liefde voor Charlotte Stap kenbaar te maken en hunne toestemming tot eene verbindtenis met dat dierbare meisje te vragen, het mogt hem nog niet zoo spoedig gelukken. De burgemeester ging ter inzameling rond, en mevrouw had zoo iets onrustigs, dat Louis, die niet naar de pastorij wilde, alvorens met zijne ouders gesproken te hebben — danig het *land* kreeg.

Intusschen was de schoone Charlotte Stap mede in een gejaagde, onrustige stemming; en ja, hoe kon het anders? Louis Pels was den vorigen avond, met de, voor hem zoo gelukkige tijding teruggekomen. Vol van het innigst genoegen had zij met hem de gelukkige dagen der jonkheid herdacht — wie kent dat herdenken aan die heerlijke oogenblikken des levens niet, toen alles, vooral in de herinnering, vreugde en zaligheid was? — met klimmende verrukking had zij den knappen jongeling van den stond hooren spreken, toen hij, de bloode knaap, zich bij *haar*, de ontlokene roos, zoo klein en zoo nietig gevoelde. In den gang met hem voortgetreden, hoe wonderlijk hadden eenige woorden haar maagdelijk gemoed verrast, en later op weg naar de pastorij, hoe was haar verrassing tot innige blijdschap geklommen toen zij vernam, dat zijn schijnbare koelheid, uit de bij zich zelven afgelegde gelofte haar oorsprong had genomen om de heldere vlam der liefde te temperen, tot dat hij als man in de maatschappij zou kunnen optreden, en haar ten slotte gevraagd had — of zij hem wederliefde kon schenken.

„Charlotte, waar zijt gij?" riep de predikant, en het meisje dat de stem haars vaders vernam, spoedde zich naar de studeerkamer.

„Ik heb u gezegd," zeide de vader, „dat dezen morgen de groote collekte voor den watersnood zou plaats hebben: Steintje zegt mij, dat de heeren beneden zijn, hebt gij iets afgezonderd, mijn lieve, voor uw verarmde natuurgenooten?"

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP PALEMBANG.

KAPT. ROSEBOOM.

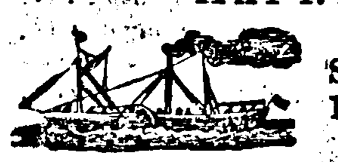

Vertrekt naar BATAVIA via SAMARANG op *Zaturdag den 19den a. s.*, Adres bij

De Agenten,

(179) B. KOPERSMIT & CO.

VERTREK VAN SCHEPEN.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het snelzeilend Fregatschip

IMMAGONDA SARA CLASINA.

KAPT. M. VAN GIJZEL.

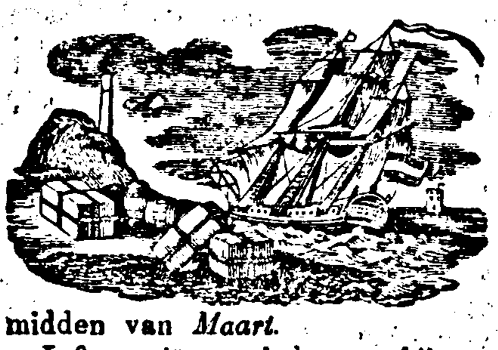

Uitmuntend ingerigt voor den overvoer van passagiers, varende een genees- heel- en verloskundige. Het vertrek zal plaats vinden tegen het midden van *Maart*.

Informatiën te bekomen bij

De Agenten,

(187) RUIJL CRAMER & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

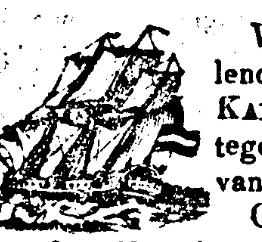

Wordt aangeboden met het snelzeilend Nederlandsch schip **DELFT**, KAPITEIN L. VAN GEELKERKE, om tegen ultimo Februarij regtstreeks van hier te vertrekken.

Genoemde bodem beveelt zich door deszelfs ruime en gemakkelijke inrigtingen bijzonder aan.

Nadere informatien te bekomen bij

De Agenten

(169) FRASER EATON & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het voor den overvoer van passagiers zeer net ingerigt snelzeilend barkschip

FORTUNA,

kapt. M. DE LIGNIJ. om tegen half *Maart* regtstreeks van hier te vertrekken.

Nadere informatien te bekomen, bij

De Agenten,

(164) **RUYL CRAMER & CO.**

TER BEVRACHTING VOOR EENE TUSSCHENREIS,

Wordt aangeboden het barkschip

DELFTSHAVEN,

Kapitein C. SCHAAP,

metende 592 ton. Adres bij

De Agenten,

(163) B. KOPERSMIT & CO.

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van wijlen J. WETZEL, worden verzocht binnen vier weken aangifte of betaling te doen aan

SOERABAYA, *De Testamentaire executrice*,

17 *Februarij* 1589. A. M. E. KIEP.

(189) *Weduwe Wetzel.*

VERKRIJGBAAR

BIJ

SCHIMMELPENNINCK & CO.

Heele, Halve & Kwart Loten

IN DE BATAVIASCHE SCHOUWBURG-LOTERIJ.

(186)

TE HUUR

HET TOKO-LOKAAL, thans nog geoccupeerd door de firma BIJLEVELD & CO., te aanvaarden met primo Maart aanstaande.

Te bevragen bij

SAMARANG, VAN MAANEN & CO.

12 *Februarij* 1859. (177)

TE KOOP

HET HUIS, gelegen te *Oendaän*, toebehoorende aan en te bevragen bij Mevr. DE WEDUWE LOISEL. (176)

WISSELS OP NEDERLAND,

Verkrijgbaar bij *het Agentschap van de Factorij der Nederlandsche Handelmaatschappij te Soerabaya.* (178)

VERKRIJGBAAR

BIJ

J. A. A. NICOLAI & CO.

aan de Kaliemaas.

SAMARANGSCHE BESCHUIT.

GENDERIA'S en

MACASSAARSCHE ROODE VISSCHJES.

pas aangebragt. (181)

VERKRIJGBAAR.

Bij *het Agentschap van de Factorij der Nederlandsche Handel Maatschappij alhier*, de ondervolgende goederen als:

Bladkoper, halve bladen, van 18-20-22-24-26-28-30 ons.

Compositie Spijkers, van 1-1⅛-1¼-1½ dm.

IJellowmetaal, derde bladen van 22 en 24 ons.

Zweedsch IJzer, in *staven* en *bossen*,

VAN ONDERSTAANDE DIMENSIEN.

Plat	1½ dm.	+ 1/8 dm.
	1¾ „	+ 3/16 „
	2 „	+ 1/4 „
	2½ „	+ 1/2 „
	3 „	+ 5/8 „
Vierkant	1 „	
	1½ „	
	1¾ „	
	2 „	

Zweedsch Staal, van 5/8 dm en 1/2 dm.

Loodwit, in vaatjes van 50 Ned. pond.

SOERABAYA, 12 *Februarij* 1859. (162)

VIEUX COGNAC

Van het gerenommeerde merk *De Terrab*,

ad *f* 30.— per douzijn.

PAS ONTVANGEN

(165) Bij GEBR. VAN DELDEN.

VERKERIJGBAAR.

BIJ

SCHIMMELPENNINCK & CO,

EEN ALLER PRACHTIGST FACTUUR GEZETTE DIAMANTEN,

BESTAANDE UIT:

EEN GARNITUUR VAN ECHTE BRILLANTEN als:

EEN COLIER.

EEN BROCHE.

EEN BRACELET en

EEN PAAR OORRINGEN.

VERDER

EEN PRACHTIGE BROCHE.

EEN HAARSPELD en EEN RING met een BRILLANT van 6 à 7 karraat. (175)

BOEKHANDEL VAN E. FUHRI & CO.

INDISCHE ZAK-ALMANAKKEN.

Prijs. . . . . . . *f* 2.—

Idem. . . . . . . » 3.—, franco per post.

(174)

PAS ONTVANGEN.

PUIKE BOTER

merk *van der Leeuw.*

bij

(170) M. KOOSEN.

SOCIETEIT CONCORDIA.

BAL EN COLLATION,

Op Zaturdag den 19den Februarij 1859.

De Secretaris,

(155) STOELMAN.

HOLLOWAY PILLEN EN ZALF,

BEHOOREN NIET TOT EENIGE BIJZONDERE OF UITSLUITENDE KLASSE VAN MEDICIJNEN.

Zij schijnen de fijnste geneeskundige eigenschappen van al de voornaamste geneesmiddelen in zich te bevatten Zoo schijnt de Zalf in gevallen van huidziekten niet slechts de uitwendige ontsteking tegen te gaan, maar ook door te dringen tot diep in het gestel waar het tot het laatste vonkje van het koortsvuur uitdooft, de bloedsomloop verlevendigt en de sappen zuivert, die het vleesch de klieren en de huid doorloopen. In de meeste gevallen, zoo als men ons berigt, wordt de werking der Zalf verhoogd door de medewerking van eene naar gelang van omstandigheden te regelen dosis der Pillen.

Verkrijgbaar à Contant bij E. FUHRI & Co, te *Soerabaya*, tot de ondervolgende prijzen: (1151)

DOOZEN PILLEN van *f* 1.— *f* 3.— en *f* 5.—

POTTEN ZALF . „ „ 1.— „ 3.— en „ 5.—

„Wel zeker, vader," zeide Charlotte, „ik zal het u aanstonds brengen," en vlug liep het meisje naar haar kamertje terug en overhandigde hem weldra een digtgevouwen papiertje.

„Goed zoo, mijn kind," zeide Stap, en, hetgeen hij afzonderde bij dat zijner dochter voegende, ging hij naar beneden en wierp het te samen in den grooten zak dien de heer burgemeester hem voorhield en met een; „Wij danken u dominé, in naam der ongelukkigen," weder digt trok.

't Was reeds ver over zessen, toen de burgemeester Pels van zijn eerste ronde te huis kwam, om den volgenden dag zijn tweeden togt te maken. De man had honger en het middagmaal verkwikte hem bovenmate. Louis had hetzelfde gevoel, ja nog erger, alsof hij examen moest doen en wilde, bij het nuttigen van het nageregt — grootendeels uit de overblijfselen van het opzetje van den vorigen avond bestaande — zijn slag waarnemen, maar, de woorden bleven hem in de keel steken; 't wilde er niet uit en eindelijk...... eindelijk werd er gedankt en, de burgemeester opstaande gaf zijner gade een geheimzinnig signaal, waarop deze met haar echtvriend de kamer verliet.

„De muis is in den val," zeide de burgemeester zijne vrouw beteekenend aanziende, „nu zal het eens blijken."

„Ei! heb je.... och waarlijk?" zeide mevrouw en beschouwde met ware nieuwsgierigheid den zak, dien de echtvriend in zijn kantoor gekomen, uit de sekretaire nam.

„Nu zal het eens blijken," herhaalde de burgemeester en den zak ontsluitende, haalde hij er een wit linnen doek uit te voorschijn die digt in één was gefrommeld.

„Is dat nu van Stap? vraagde mevrouw," wel man, da's behendig.... hoe hebt ge 't gedaan....?"

„Och! dood eenvoudig," antwoordde Pels. „Bij hém ging ik het eerste en had den zakdoek met een paar spelden zoodanig bevestigd, dat ik zijn gift daarin op moest vangen. 't Gelukte perfect, en toen ik bij Strijknet kwam, heb ik den doek dat niemand het zag losgetrokken, in één gewikkeld, en zoo als hij nog is daarin gelaten."

„Nu. dat heet ik slim," zeide mevrouw en tastte naar den doek om toch spoedig den inhoud te weten.

„Bedaar, bedaar, beste vrouwtje," hernam de burgemeester, „die gelden behooren tot mijn departement, het bundeltje is niet wigtig," liet hij er op volgen, terwijl hij den doek, met de gift van den predikant er in, op zijn hand woog.

„Het zal je wat wezen," zeide mevrouw, „zoo als ik je zeide, één kwartje, twee kwartjes... één gulden misschien."

Langzaam opende de burgemeester den witten doek en vond er een graauw papiertje in, dat de gift van den leeraar zou bevatten.

„Nu toe dan! laat zien toch!" riep mevrouw die op het punt van benaauwd worden was. Met eenigen meerderen spoed maakte Pels het papiertje los, maar....... het zou moeijelijk vallen om de verbazing der echtelieden. en vooral van mevrouw, te beschrijven, toen een oude kennis waarmede men voor dezen zoo gaarne betaalde, met name een Hollandsch tientje, uit een bankbriefje rolde, waarop het: „vijf-en-twintig gulden," te lezen stond.

„Heere, bewaar ons!" riep mevrouw Pels, „vijf-en-dertig," en zij zag haar echtvriend aan en zij herinnerde zich hoe zij in de eerste opwinding twee gulden van N. N. in een pakje naar de hoofdcommissie had gezonden, met een bijbeltekst er bij. die lang genoeg was om de ongelukkigen eenige oogenblikken afleiding te bezorgen, zij herinnerde zich die weldaad en tevens de herhaling van diezelfde gift in den grooten zak waarmede manlief was rond geweest, en in haar binnenste sprak een stemmetje: „mevrouw Pels! mevrouw Pels!! beter als Stap in den zak dan een mooi opzetje op tafel."

Nog steeds zag Pels zijne vrouw aan, en de vrouw hem. De burgervader, die er knapjes in zat gaf *tien* en dacht. dat het mooi was, maar zóó! Mevrouw kreeg het een beetje benaauwd, waarom......? omdat zij gevoelde, dat zij veel was te kort gekomen, maar tevens, aan des predikants

TE KOOP

EENE HIJDRAULISCHE OLIEPERS.

Met een drukkings- vermogen van zestig duizend Nederlandsche ponden, welke kracht in den tijd van vijf minuten, door het pompen, door slechts twee Javanen, kan worden aangebragt.

Deze pers voor de fabriekmatige bereiding der KATJANG-OLIE bezigende, zouden daarmede ruim 50% gewigtsdeelen olie kunnen worden verkregen.

Ten einde in de gelegenheid gesteld te zijn om de werkingswijze en snelheid te kunnen nagaan, gelieve men zich te vervoegen bij de ondergeteekenden, alwaar dezelve is opgesteld.

Prijs *f* 2,600.— Contant.

(152) E. FUHRI & CO.

SOERABAYA, den 17den Februarij 1859.

Bij het ter perse leggen dezes was de post van de West wederom niet aangekomen.

BATAVIA. — Volgens de laatste berigten van Palembang was het in weerwil van de daartoe aangewende pogingen nog niet mogen gelukken de doesson Djati in te nemen.

Bij twee aanvallen op die sterkte op den 10den en 15den Januarij zijn 2 dooden en 46 gewonden gevallen, onder deze laatsten de majoor van den Bergh, de kapitein Hermann en de luitenants Geij van Pittius en de Grijs.

Een groot aantal vijanden en daaronder drie aanvoerders zijn gesneuveld.

Eene aanzienlijke hoeveelheid levensmiddelen, salpeter en houtskool van de opstandelingen is buit gemaakt en vernield.

Het ongunstige jaargetijde werkte nadeelig op de gezondheid der troepen en belemmerde de operatien, zoodat het noodig is geacht versterking van manschap en materieel naar het tooneel des oorlogs te zenden.

Ter hoofdplaats en in de beneden-divisien was alles rustig, en ook uit de boven divisien waren gunstige berigten ontvangen.

— Van Japara ontvingen wij het volgende berigt:

Den 20sten Januarij 1859 is, door zware winden en hooge zeeën, nabij Tandjong Merah, op de kust van Japara gestrand, eene praauw Broekoelan, varende onder Nederlandsche vlag, vertrokken van Riouw en bestemd voor Batavia, gevoerd door Sarpan, en beladen met tiengiebast, galam en damar.

Het vaartuig is geheel vernield; — de scheepspapieren zijn verloren geraakt; van lading en inventaris is een klein gedeelte gered.

Verlies van menschenlevens heeft men niet daarbij te betreuren.

PEKALONGAN. — In den nacht van den 29sten op den 30sten Januarij jl. zijn in deze residentie langs den grooten postweg achttien bruggen door zware bandjirs beschadigd en enkele gedeeltelijk vernield; terwijl aan de meeste bruggen langs de binnenwegen in het regentschap Batang belangrijke schade is toegebragt. Ook de groote weg heeft op sommige plaatsen veel te lijden gehad: door spoedig aangebragte voorzieningen is de gemeenschap echter slechts gedurende weinige uren gestremd geweest.

SAMARANG. — Op den 29sten Januarij jl. hebben in de afdeeling Kendal zware bandjers plaats gehad, waardoor de brug te Karang Tengah op den grooten postweg in het distrikt Kali Woengoe voor een gedeelte is weggeslagen; terwijl ook de bruggen nabij Nangkang Wetan, te Kali Wedoes en te Djettak min of meer zijn beschadigd geworden. Ook heeft de groote weg in genoemde afdeeling op verscheidene plaatsen onder water gestaan.

PROBOLINGO. - De in de laatste dagen gevallen buitengewoon zware regens hebben vele overstroomingen veroorzaakt, waardoor aan dammen, waterleidingen, bruggen en wegen veel schade is teweeg gebragt; terwijl ook de padie en suikerriet aanplantingen hier en daar, door den sterken afloop van het water hebben geleden. De gemeenschap langs den grooten postweg is echter niet gestremd geworden. (*Jav. Cour.*)

ENGELAND.

Te Dukinfield, in het graafschap Cheshire, zijn thans na eenen bijna twaalfjarigen arbeid de werken in eene nieuwe kolenmijn voltooid, die de diepste ingravingen heeft van alle mijnen in Engeland, en misschien wel van alle mijnen in de geheele wereld. — De schacht waardoor men in dezelve nederdaalt is 686½ yard diep en het boren derzelve heeft alleen reeds meer dan een millioen gulden gekost.

RUSLAND.

De Petersburger dagbladen maken gewag van een zeer vreemd geval. — Bij het omverhalen van eene muur in de vertrekken van den grootvorst troonopvolger in het gebouw dat genoemd wordt, *het Groote Paleis*, is het geraamte eener vrouw gevonden, waarop nog gedeelten van kleeding stukken hingen, die echter in stof nedervielen door den invloed der vrije lucht. — Er bestaat geene overlevering hoegenaamd die het minste vermoeden regtigt aangaande de wijze hoe of de reden waarom die vrouw daar werd ingemetseld, noch kan men eenige sleutel vinden tot het geheim van haren naam.

AMERIKA.

To-he, het opperhoofd van de Jowa Indianen verloor dezer dagen een zijner zonen, een twaalfjarige knaap, die met alle bij die stam gebruikelijke eerbewijzingen en overeenkomstig de gewoonten van de donkerkleurige zoonen van het woud, werd begraven. Op den top van eenen hoogen berg werd het lijk in zittende houding geplaatst, en naast hetzelve werden nedergelegd zijn boog en pijlen, een strijdknods en eene pijp, waarna nog een paard werd gedood, om hem naar de zalige jagtgewesten der eeuwigheid te verzellen. Daarop werd het geheel met aarde bedekt, zoo dat het graf een heuveltje vormde, een witte vlag werd er op geplant, en de gewone toovermiddelen en duivelwerende voorwerpen werden er rond geplaatst. — Daarna werd, ter verheerlijking van de oude geoefende strijders der stam, onder klaaggeween uitgeroepen dat de dapperste der dapperen was heengegaan.

BRITSCH INDIE.

De reeds hoofdzakelijk vermelde proclamatie der Koningin in rade, aan de vorsten, opperhoofden en bevolkingen van Indië, luidt woordelijk aldus: „Victoria, door Gods genade Koningin van het Vereenigd Koningrijk van Groot Brittanje en Ierland, en van al de volkplantingen en onderhoorigheden van dat rijk in Europa, Asië, Afrika, Amerika en Australië; beschermster van het geloof. Overwegende dat wij, om verschillende gewigtige redenen, naar den raad en met toestemming der lords en gemeenten, in parlement vereenigd, het bewind op ons genomen hebben der landen tot hiertoe voor ons door de achtingswaardige Indische Maatschappij beheerd; zoo doen wij bij deze tegenwoordige te weten, dat wij naar den raad en met toestemming van het Parlement, gezegd bewind op ons hebben genomen en wij bevelen al onze onderdanen in de genoemde bezittingen ons en onze opvolgers getrouw te zijn en zich aan het gezag dergenen te onderwerpen, welke wij met het beheer der genoemde bezittingen in onzen naam en voor ons belasten zullen. Algeheel vertrouwen stellende in de getrouwheid, bekwaamheid en kunde van onzen zeer waardigen en zeer beminden neef en raadsman, Charles John, burggraaf Canning, benoemen wij hem tot gouverneur-generaal in onze genoemde bezittingen en belasten hem met het bewind der regering aldaar in onzen naam, volgens de bevelen en voorschriften welke hem door een onzer voornaamste secretarissen van Staat zullen worden overgemaakt. Wij bevestigen in hunne burgerlijke en militaire ambten alle personen, die thans in de dienst der achtingwaardige Indische Compagnie staan; maar zij moeten aan de wetten en reglementen, die aan genomen zullen worden, onderworpen zijn. Wij doen aan al de inlandsche vorsten te weten, dat al de verdragen, die tusschen hen en de Indische Compagnie gesloten zijn door ons goedgekeurd en gemoedelijk zullen geëerbiedigd worden, en wij vertrouwen, dat zij van hunne zijde insgelijks zullen worden geëerbiedigd. Wij begeeren geenerlei vermeerdering van onze tegenwoordige bezittingen. Wij zullen geenerlei aanval op onze bezittingen of op onze regten dulden, maar wij zullen er ook geen tegen de bezittingen of regten van anderen toelaten. Wij zullen de regten, de eer en waardigheid der inlandsche vorsten even als onze eigene eerbiedigen, en wij verlangen, dat zij evenzeer als onze eigene onderdanen de welvaart en den maatschappelijken vooruitgang genieten, welke alleen door den vrede en een goed bewind verkregen kunnen worden. Wij achten ons jegens de inboorlingen onzer bezittingen in Indie door dezelfde verpligtingen verbonden, als wij jegens onze overige onderdanen hebben en deze pligten willen wij, onder den Goddelijken zegen, getrouwelijk en gemoedelijk vervullen. Ofschoon vastelijk overtuigd van de waarheid des Christendoms, verklaren wij noch het regt te hebben noch den wensch te voeden om iemand onzer onderdanen onze overtuiging op te dringen. Wij kennen en eerbiedigen de gevoelens van gehechtheid, waarmede de inboorlingen van Indië de gronden beschouwen, welke zij van hunne voorvaderen hebben geërfd, en wij wenschen hen in al hunne op die gronden betrekkelijke regten te handhaven, maar onder voorwaarde dat zij aan de billijke eischen van den Staat voldoen. En wij bevelen, dat men algemeen, bij het maken en toepassen der wet, de aloude regten en gebruiken van Indie eerbiedige. Wij verklaren het onzen wil en onze begeerte te zijn, dat niemand uit hoofde van zijn godsdienstig geloof of zijne eeredienst óf begunstigd óf bemoeijelijkt worde, en dat allen de gelijke en onpartijdige bescherming der wet genieten, En wij bevelen stiptelijk al degenen, die gezag uitoefenen, zich niet met het godsdienstig geloof of de eeredienst onzer onderdanen in te laten, op straffe onzer hooge ongenade. Wij verklaren dat, zooveel mogelijk, al onze onderdanen, welke ook hun stam of hun geloof zijn moge, vrijelijk en onpartijdig tot het bekleeden van alle plaatsen in onze dienst zullen worden toegelaten, tot vervulling van welke zij door hunne opvoeding, hun talent en hunne eerlijkheid in staat zijn. Wij betreuren het ongeluk en de ellende, waarin Indie door eerzuchtige menschen gedompeld is, die hunne landgenooten door valsche geruchten misleid en hen tot den opstand aangehitst hebben. Onze magt is door het beteugelen van dien opstand gebleken. En wij wenschen onze goedertierenheid te doen blijken door vergiffenis aan diegenen te schenken, welke alzoo misleid zijn en tot hunnen pligt wenschen terug te keeren. Reeds heeft in ééne provincie, ten einde bloedvergieting vóór te komen en de bevrediging van Indie te verhaasten, onze Onderkoning en gouverneur generaal op zekere voorwaarden, vergiffenis aangeboden aan de groote meerderheid dergenen, welke tijdens den opstand zich aan misdrijven tegen onze regering hebben schuldig gemaakt, en hij heeft de straf doen af kondigen, welke diegenen zal worden opgelegd, wier misdrijven niet vergeven kunnen worden. Wij bevestigen en bekrachtigen de genoemde handelingen van onzen Onderkoning en gouverneur-generaal en wij verkondigen bovendien hetgeen volgt: Onze goedertierenheid zal aan de opstandelingen worden betoond, uitgezonderd aan diegenen van welke bewezen kan worden, dat zij werkzaam deel aan het ombrengen van Engelsche onderdanen genomen hebben. Ten hunnen opzigte laat de regtvaardigheid geene genade toe. Aan diegenen, welke vrijwillig bescherming aan de moordenaars verleend hebben, wetende dat zij moordenaars waren, of die de hoofden of aanvoerders van den opstand geweest zijn, kan alleen het leven gewaarborgd worden; maar men zal hunne straf bepalen na onderzoek der omstandigheden, welke hen tot den opstand hebben genoopt en groote inschikkelijkheid zal jegens diegenen betoond worden, wier misdrijven schijnen ontstaan te zijn uit een ligtgeloovig vertrouwen in de door zelfzuchtige menschen verspreide geruchten. Aan al degenen, die tegen de regering in de wapenen staan, beloven wij vergiffenis, kwijtschelding en vergetelheid hunner misdrijven jegens ons, onze kroon en onze waardigheid, mits zij naar hunne haardsteden terugkeeren en hunnen vreedzamen arbeid. Het is onze koninklijke wil, dat deze genade en kwijtschelding aan al degenen verleend worde, die deze voorwaarden vóór den 1sten Januarij aanstaande zullen aannemen. Als door den Goddelijken zegen, de rust hersteld zal zijn, is het onze levendige begeerte de nijverheid in Indie aan te moedigen, openbare werken te ondernemen en het bewind ten voordeele van al onze onderdanen te voeren; hunne welvaart zal onze kracht; hunne tevredenheid onze veiligheid, hunne erkentelijkheid onze belooning uitmaken. Wij bidden God u en uwe dienaren de vervulling van onze gebeden voor het welzijn van ons volk te willen verleenen."

CHINA.

Uit de *Hongkong Daily Press* nemen wij het volgende over.

Wij zijn in de gelegenheid gesteld om een beknopt verhaal te geven van Lord Elgins expeditie op de Yang-tse-Kiang, hetwelk is getrokken uit het journaal van een dergenen die de togt hebben medegemaakt. — Zoo als onzen lezers bekend is werden tot de expeditie gebezigd de oorlogsstoomfregatten, *Furious* en *Retribution*, de stoom-

---

woorden denkende: „ieder geve naar zijn vermogen," mogt zij besluiten dat die zaak van Louis met Charlotte, wanneer er van aan was, nog wel mede kon vallen.

Nog steeds wachtte de jonge advokaat op zijne ouders, vast besloten om zijne verklaring, zonder langer te dralen, af te leggen, en dringend hunne toestemming te vragen tot een engagement met de schoone Charlotte.

In 't einde, daar ging de deur weder open, de burgemeester trad binnen, en mevrouw, die achter Zijn Edel Achtbare aankwam, scheen de warmte in de eetkamer, bijzonder te treffen, want, met een: „phu," streek zij haar hand over het aangezigt, dat tamelijk rood zag.

De lezer zal ons gaarne de beschrijving schenken van de wijze waarop Louis zijne ouders met zijn liefde bekend maakte en ten slotte verzocht, den predikant Stap om de hand zijner dochter, voor hem te vragen. De burgemeester was au fait niet zoo sterk tegen zulk een verbindtenis, van zijn zijde zou Louis, wanneer er althans niets verkeerds tegen het meisje zijner keuze were in te brengen, weinig zijn bemoeijelijkt geworden; van den kant zijner moeder had de zoon, zoo wij reeds zagen, meer te vreezen gehad — nu echter, nog geheel onder den indruk van de ruime bijdrage in den zak: dat oude tientje! het denkbeeld van potten! het denkbeeld dat er misschien wel meer kon zitten dan men dacht, en dan — het gevoel van schaamte, 't welk haar had bekropen, alles te samen werkte gunstig voor de belangen van den zoon en — de burgemeester besloot met toestemming der moeder, om de verrassing hem door zijn zoon bereid te vergelden, door den volgenden dag acces te gaan vragen.

En zie, weinige dagen later wandelde de gelukkige student met het dierbare meisje aan den arm door het dorp; zij waren geëngageerd. De menschen, zelfs zij die nooit iets van de genegenheid der jongelieden bespeurden, verklaarden, dat zij er nooit aan hadden getwijfeld en altijd hadden gezegd, dat die twee wel een paar zouden worden. Mevrouw Strijknet zelfs beweerde, dat zij het terstond *gemorken* had, toen zij voor de eerste maal bij den burgemeester aan huis *kwiem*, wat dat mevrouw Pels altijd zoo lief met jufvrouw Charlotte was geweest, als of zij haar zelvers *aangong*.

De jongelieden waren bovenmate gelukkig, en de waardige predikant verheugde zich met zijn gade niet minder hartelijk in het vooruitzigt dat hun lieve Charlotte een zoo degelijk, oppassend en tevens niet onbemiddeld jongmensch tot echtgenoot zou erlangen; hij dankte God innig voor den zegen aan zijn huis geschonken, want ach! wat zou de toekomst voor zijn beminde dochter, onbemiddeld als hij was, — zijn geworden, afhankelijk van vreemden, were zij alleen overgebleven; Gode zij dank! een trouwen leidsman wilde Hij haar schenken.

Bijna tien dagen zijn Charlotte Stap en Louis Pels verloofd. Louis heeft zijn dierbare een fraaijen ring gegeven en Charlotte borduurt alle avonden, soms tot laat in den nacht, om spoedig in staat te zijn den vriend een soortgelijk versiersel te schenken, want, haar beursje is ledig; de doopjurk waarnaar mevrouw Pels informeerde, had haar vijf-en-twintig gulden verschaft, doch de ellende was groot, de behoefte was dringend, en Charlotte gaf *alles*; het medelijdende meisje gaf *alles*, maar, berouw had zij niet en wanneer zij geweten had wat haar weldaad bewerkte, dan zoude zij God welligt nog meer hebben gedankt dat Hij haar hart tot mildheid had willen neigen.

. . . .

Maar wanneer het later zal blijken dat Stap geen fortuin heeft? vraagt de lezer. Wees niet bezorgd, de burgemeester vreest wel voor de benaauwdheden zijner gade, doch zijn spreekwoord is: die *A* heeft gezegd, moet ook *B* zeggen. Eenmaal toegestemd blijft toegestemd en — mede uit naam zijner vrouw heeft de vader acces gevraagd.

Vaarwel lezer, wanneer gij in een der Haarlemsche Couranten van Mei 1855, het huwelijk der jongelieden *niet* geadverteerd hebt gezien, dan zal die annonce zeer zeker in eenig ander blad van die dagen, te vinden zijn.

sloep *Cruiser* en de kanonneerbooten *Lee* en *Dove.* — Lord Elgin en gevolg bevonden zich aan boord van de *Furious* en de expeditie vertrok op den 8sten November.

De oude kaarten van de rivier bleken onbruikbaar te zijn, dewijl de bedding door den invloed der stroomen was veranderd, zoodat de diepe vaarwaters geheel waren verlegd. — De fregatten raakten verscheidene malen aan den grond, en herhaaldelijk was men genoodzaakt dezelve te verligten ten einde dezelve weder vlot te krijgen. — Het spreekt van zelve dat de kanonneerbooten vooruitgingen om te peilen. doch tusschen al de ondiepten was het vaarwater dikwijls zoo moeijelijk te onderkennen, dat de scheden zelfs eenmaal tot eenen afstand van twintig mijlen (Eng.) moesten terugstoomen om weder in het goede kanaal te komen. Op de hoogte van Zilver-Eiland, waar het vaarwater zeer smal en de stroom buitengemeen sterk is, bleef de *Furious* op een rif van harde rotsen zitten, op ongeveer 200 yards afstands van den oever, en heeft men het vaartuig van een gewigt van omstreeks 250 ton (500.000 pond) moeten ontlasten eer het gelukte hetzelve weder vlot te krijgen; — dit en het weder inladen der geloste voorwerpen veroorzaakte een opönthoud van 4 dagen van den 16den tot den 20sten November. Op dezen laatsten datum weder geheel reisvaardig zijnde stoomde de vloot de stad Chinkeang voorbij, of liever de plaats waar dezelve eenmaal was geweest, want de geheele plaats was in ééne uitgestrekte puinhoop verkeerd. — Iets later op dienzelfden dag kreeg men Nankin in zigt. — Daar was het voorname punt waar zich de antikeizerlijken hadden genesteld, en de uitgestrekheid hunner versterkingen was indrukwekkend. — De linker rivieroever was als geboord met eene lange onäfgebrokene reeks van versterkingen; op den regteroever vertoonde zich een groot fort, terwijl langs beide oevers op alle mogelijke punten een aantal zwaar gewapende jonken lagen. — Natuurlijk wilde men van de zijde der Engelschen alles doen wat strekken kon tot vermijding van vijandelijkheden, en werd daarom een der kanonneerbooten vooruitgezonden, met last om, zoodra er een schot op dezelve zou worden gelost, de vredevlag te hijschen. — Naauwelijks was deze kanonneerboot de versterkingen tot onder bereik van het kanon genaderd of er viel een schot, waarop onverwijld de reeds gereed liggende witte vlag werd geheschen. — De rebellen of antikeizerlijken echter stoorden zich daar niet aan, maar gingen voort met hevig op de kanonneerboot te vuren. De vloot stoomde langzaam en majestueus voort, terwijl zij aan wederzijde het vuur der beide oevers met kracht beantwoordde, tot dat zij al de versterkingen was voorbijgestoomd, waarna zij, wijl de avond viel voor den nacht het anker wierp. — De rebellen hadden tot het laatst toe met hevigheid gevuurd, en hun vuur was geenszins te verwerpen. De *Furious* had een dozijn kogels om en bij de waterlijn gekregen, een van de stukken op het achterdek was geheel tot zwijgen gebragt, en de boot van Lord Elgin was geheel onbruikbaar geschoten. — Gelukkiglijk waren er geene levens te betreuren dan alleen aan boord van de *Retribution*, waar een man was gedood, een vlaggejonker den arm was afgeschoten en een matroos een been verloor.

Natuurlijk, de zaak kon daar niet bij blijven rusten, en zakte den volgenden dag de vloot de rivier weder af om tot eenig bepaald resultaat te komen. — Een hevig bombardement tegen het fort en de stad gerigt was het begin van de hervatting van den strijd, die door de anti-keizerlijken met lust weder werd opgevat; doch na een uur waren zij geheel tot zwijgen gebragt, zonder dat aan de zijde der Engelschen een enkel man sneuvelde of gekwetst werd. Nadat dit geschied was ging de vloot zonder eenig opönthoud, en zonder dat er een woord met de anti-keizerlijken was gesproken, onder stoom en zette de reis voort. — Eene keizerlijke vloot, die met onmiskenbaar genoegen had toegezien hoe de anti-keizerlijken door de Engelschen werden behandeld, zag deze laatsten zich naauwelijks naar het westen wenden, of zij nam de draad op waar de Engelschen die hadden losgelaten, ten einde van de verwarring der rebellen tot hun voordeel gebruik te maken, maar zij bleven, volgens Chinesche gewoonte, op zulk eenen eerbiedigen afstand van den vijand dat hun vuur, hoe hevig ook, weinig kwaad deed. Dienzelfden achtermiddag stoomde de vloot voorbij een klein fort dat door de anti keizerlijken was bezet; deze begonnen ook te vuren, doch eenige bijzonder goed gerigte schrootbussen maakten daar spoedig een einde aan.

De groote diepgang van de *Retribution* was oorzaak dat de vloot op den 21sten en 22sten November slechts zeer langzaam vooruit ging.— In den namiddag van den 23sten ankerde de vloot op de hoogte van Wahoo, welke plaats zij in handen der anti-keizerlijken vonden, met wie vriendschappelijke gemeenschap werd geopend. Waarschijnlijk was hun de zaak van Nankin reeds bekend, want de aanvoerder was zeer voorkomend, en onthaalde Chinesche Secretaris en eenige attachés der ambassade naar zijn beste vermogen. — Hij nam eene godsdienstige houding aan, en toen hij hun eenige boeken schonk die over zijne wonderlijke geloofsbelijdenis handelden, scheen hij te verwachten dat zij met dat geschenk zeer zouden zijn ingenomen

Op den 24sten werd de reis voortgezet, en op geringen afstand voorbij Wahoo had de expeditie gelegenheid om een gevecht te zien tusschen een keizerlijk en een antikeizerlijk leger. — Als naar gewoonte maakten zij een vreesselijk misbaar, terwijl zij op eenen veiligen afstand van elkander bleven, hetgene zeer pleit voor hunne verstandige voorzigtigheid, want zij schoten uit zeer lange lilles, die gewoonlijk met gekapt ijzer worden geladen. — Een weinig verder kwam men aan de stad Kien-hien die in de magt der keizerlijken was, en dewijl de diepgang van de *Retribution* de geregelde voortgang der vloot belemmerde, werd dit fregat te Kien-hien achtergelaten.

— Op deze hoogte kreeg het land een geheel ander aanzien. Instede van de lage modderplaten en moerassige alluviaal gronden welke de oevers der Yang-tse Kiang tot op deze hoogte aanbieden, ziet men hier bergen en dalen, bosch en weide. — Voorzeker was de sterke tegenstelling er eenigzins schuld van dat onze berigtgever de landstreek daar beschrijft als nog schooner dan Zwitserland of Wales.

In den ochtend van den 26sten naderde men de stad Nangking, die, wel versterkt, in de magt der anti-keizerlijken was, doch door een groot keizerlijk leger ten naauwste was ingesloten. — De bezetting der stad vuurde op de vloot, van waar het vuur spoedig werd tot zwijgen gebragt, en zonder opönthoud werd de reis voortgezet.— Op den 27sten stoomde men voorbij een zeer steile en grillig gevormde berg, de Wiezenberg genaamd, die de grens uitmaakt van de provincien Itgan en Hwni. Den 29sten en 30sten vorderde de vloot weinig en kwam eerst in den namiddag van dezen laatsten dag tot voor Kewkiang welke, plaats in de magt der keizerlijkes was. — Hier begon het ook alles een vreedzamer aanzien te verkrijgen en, het rustig af en aan varen van tallooze inlandsche vaartuigen in duizend verschillende vormen, toonde ten duidelijkste aan dat men het tooneel des oorlogs voorbij was.

Op den eersten December ging het goed vooruit ,en stoomde de vloot door eene passage, die als ware het eene kloof vormt tusschen de hooge bergen en de Duivelsbeet wordt genoemd. Van daar af schijnen alle bemoeijelijkingen in het vaarwater op te houden, dewijl het journaal van geene gevaren, banken, of iets anders van dien aard meer spreekt, en de togt tot aan den 6den December toe zonder belemmering hoegenaamd doorgaat. — Den 6den December kwam de vloot te Hankow, het einddoel van de expeditie.

Van de verwondering der gapende menigte, die stond te kijken als of hunne bezoekers uit de wolken waren komen vallen, zullen wij geene verdere melding maken en al aanstonds aanvangen met de beschrijving van Hankow, — De stad ligt 30° 20' N. B. en 114° 10' O. L. van Greenwich en is 620 mijlen van de monding der rivier verwijderd. — Hankow ligt daarbij aan de zamenvloeijing van de Hankiang en de Yang-tse Kiang en strekt zich langs den oever van de eerstgenoemde rivier uit over eene lengte van drie mijlen, en langs die van de Yang-tse over eene lengte van anderhalve mijl, en vormen deze beide muren met de derde muur aan de landzijde éenen driehoek. De Yang-tse Kiang is op deze hoogte eene mijl breed en de Han Kiang is eene diepe, doch smalle stroom van niet meer dan 200 yards breedte. Daar waar dezelve in de Yang-tse vloeit is de Han tien vadem diep, en naar men zegt zoude dezelve voor groote vaartuigen tot op drie honderd mijlen afstands van de zamenvloeijing nog bevaarbaar zijn. Dat Hankow als handelstad dus eene plaats van groot gewigt moet zijn is klaar blijkelijk, en dat zulks werkelijk het geval is wordt bovendien nog voldoende bewezen door de daadzaak dat omstreeks twee jaren geleden de anti-keizerlijken zich de moeite hebben gegeven van daarheen te komen om dezelve te vernielen. — Niet alleen echter is de stad in dat ongelooflijk kort tijdsbestek weder geheel herbouwd, doch de huizen zijn ruim en goed gebouwd, en de straten veel breeder, schooner en beter geplaveid dan die van eenige andere Chinesche stad, waar Europeanen tot nog toe den voet hebben gezet. — De winkels zijn niet minder fraai en goed voorzien, terwijl de overal zich vertoonende teekenen van welvaart, de onloochenbare bewijzen zijn voor de ondernemingsgeest en de schranderheid van de bevolking.— Hang Yang, of liever de puinhoopen van Hang Yang, met derzelver nog bijna gave muren van vijf mijlen omtreks, ligt aan den tegenovergestelden oever der Hankiang en aan den oever der Yang-tse Kiang; tegenover de zamenvloeijing ligt de groote stad Wuchang de hoofdstad van de provincie Hupeh, tevens de verblijfplaats van den Gouverneur Generaal dier provincie. — Deze laatste stad schijnt omstreeks zoo groot te zijn als Canton, is digt bewoond en sterk ommuurd. – Deze drie naast elkander gelegene steden Hankow, Hang Yang en Wuchang bevatteden naar men zegt voor derzelver verwoesting door de anti-keizerlijken een aantal van omstreeks vijf millioen inwoners; thans echter zal dat niet veel meer dan de helft zijn.

Ons bepalende tot Hankow, zagen de reizigers daar eene menigte artikelen van Engelsch fabricaat. — Velen van de bestgekleedde ingezetenen droegen engelsche wollen manufacturen, en Europesche horologien schenen een onmisbaar vereischte te zijn voor allen die aanspraak maakten op den naam van fatsoenlijk man. — De rivier vaart is daar onbegrijpelijk druk, en zijn de voornaamste artikelen van inlandsche voortbrenging steenkolen, ijzer, graan en tin. Thee die voor de Europesche markt geschikt is, is er in overvloed.

In het eerst werden de, daar nog nimmer geziene, vreemdelingen koel, ja zelfs terugstootend ontvangen, doch Lord Elgin trad dadelijk in onderhandeling met den Gouverneur Generaal Kwan Waan, hetgeen, in verband met het gezigt van de door de geschutpoorten kijkende kanonnen, de gemoederen des volks meer in het voordeel van de vreemde bezoekers stemde. Den tienden December bragt Lord Elgin een bezoek aan den Gouverneur Generaal, die hem met zijn talrijk gevolg ontving op eene zoo prachtige wijzeals waarvan geen vreemdeling in China nog ooit een denkbeeld is gegeven. — Den volgenden dag bragt Kwan Waan een tegenbezoek aan boord van de *Furious* en bragt natuurlijk een enorm gevolg mede. — Alles werd in het werk gesteld om zijne Excellentie te voldoen en tevens om hem verwondering, zoo mogelijk bewondering in te boezemen, en hierin slaagde men zoo volkomen dat zijne Excellentie niet alleen teekenen van tevredenheid en voldoening gaf maar bij zijn vertrek van boord zijne geheele beschikbare krijgsmagt (300 man infanterie en 700 cavallerie) aan den oever der rivier schaarde tot eene revue, terwijl tallooze bont gekleurde mandarijnbooten de scène verlevendigden. De soldaten waren gekleed in eene nette roode uniform.

Den 12den December, den dag na het bezoek van den Gouverneur Generaal nam de vloot de terugreis naar Shanghaë aan. — Nog naauwelijks 120 mijlen van Hankow gekomen kwam zij aan eenige ondiepten, die hun van hunne reis naar boven reeds bekend waren, en zagen daar tot hunne schrik dat het water in die weinige dagen ruim zes voet was gevallen. Men maakte dus zooveel mogelijk haast en bereikte Kew Kiang, waarna men nog ongeveer vijftig mijlen verder stoomde, doch daar stuitte men op banken, waar niet meer dan tien of hoogstens twaalf voet water stond, terwijl de *Furious* zestien voet diepgang had. Alle pogingen dus om het fregat verder te brengen zouden belagchelijk zijn geweest, zoodat Lord Elgin overging aan boord van de kanonneerboot *Lee* en den 1sten te Shanghae terugkwam.

In onze vorige berigten wij reeds dat eene onverwachte rijzing van het water de achtergeblevene stoomfregatten de gelegenheid had gegeven om de terugreis voorttezetten en dat zij dagelijks werden verwacht.

De *North China Herald* voegt er bij dat de anti-keizerlijken, thans ondervonden hebbende met wie zij te doen hadden, zoowel die van Nankin als die van Wahoo en Nangking, zich uitslooven in het aanbieden van verschooning, zeggende dat alles een gevolg is geweest van vergissing, waaraan zij geheel onschuldig zijn, en belovende zich beter en vriendelijker te gedragen.

COCHIN-CHINA.

Cochin China is tegenwoordig in drie groote gouvernementen verdeeld, namelijk Camboge, het eigenlijk gezegde Cochin China en Tonkin, het draagt ook den naam van Annam en ligt tusschen 8° 25' en 23° N. Br., en tusschen 103° 13' en 109°, en eenige minuten O. L. Men telt er 32 provincien. Camboge en Tonkin staan onder het bestuur van eenen Onderkoning, Cochin China daarentegen önder het onmiddellijk beheer des Konings en van het hof. Camboge wordt onderverdeeld in zes districten, namelijk: Dongnai, Que-Donc, Sa-Dil, Mi-Tho, Ca-Mao en Tek-Sia. Al de zendelingen, die er over geschreven hebben, beschouwen deze streek als de rijkste en vruchtbaarste van het rijk, en als de voorraadschuur van Cochin China.

Sai-Con, de hoofdstad van Camboge, ligt op 104° 23' O. L. aan de rivier Sai Gon. De vaart op die rivier biedt geenerlei gevaren aan, daar er genoegzame diepgang is voor elke soort van vaartuigen. De Amerikaansche officier der marine White, die in 1816 deze rivier met twee zware schepen, de *Franklin* en de *Marmion*, bezocht, was verwonderd over het groot aantal kleine ligte vaartuigen, welke hare oppervlakte in alle rigtingen doorkliefden. Elk dezer vaartuigen, uit een eenvoudigen boomstam gemaakt, wordt bestuurd door eene vrouw, die daartoe slechts gebruik maakt van eene lange buigzame riem, bij den achtersteven aan eene soort van spil vastgemaakt. Andere vaartuigen dienen tot woonplaats aan geheele huisgezinnen, hetgeen onder de volkeren van het verre Oosten dikwijls het geval is.

De haven van Sai-Gon ligt aan de zamenvloeijing van twee takken der rivier, en de stad van dien naam is aan haren noordelijken oever gelegen. Op het vereenigingspunt van deze beide takken is een kanaal gegraven, hetwelk de Sai-Gon met de rivier Camboge verbindt. Dit kanaal, meer dan 40,000 Ned. ellen lang, 8 Ned. ellen diep en ongeveer 20 Ned. ellen breed, is gegraven dwars door wouden en moerassen in den tijd van zes weken, door 26,000 personen, van welke velen omkwamen, ten gevolge van overmatige inspanning.

Vóór het jaar 1800 dreven de Portugezen van Macao bijna uitsluitend den handel op Sai-Gon, doch tegenwoordig nemen de Chinezen en verscheidene Europesche natien daar aan deel. De voornaamste uitvoer-artikelen bestaan in voortbrengselen van het land, als betelnoten van allen aard, rijst, suiker, peper, kaneel, paradijszaad, zijde, katoen, timmerhout, pik, teer, olie, hoorns van rhinocerossen en herten, ivoor, goud en zilver in baren, gedroogden visch, waarvan groote hoeveelheden naar de verschillende Chinesche havens worden verzonden.

Sai-Gon bevat ongeveer 180,000 inwoners, van welke vele de Christelijke godsdienst belijden. De straten zijn breed en regt aan beide zijden met boomen beplant, doch de huizen hebben een zeer nietig voorkomen. Gewoonlijk zijn zij gebouwd van hout en gedekt met palmboombladeren; enkelen evenwel zijn van steen en met pannen gedekt. Zij hebben slechts ééne verdieping en geene ramen, maar luiken, welke men moet openen om het vertrek te verlichten. De woningen van de arme klasse zijn morsig en ellendig.

De Onderkoning woont in eene vesting, door dikke en zeer hooge muren omgeven. Eene fraaije steenen brug, over eene breede en diepe gracht gelegd, verleent den toegang. De kazernen, tot de vesting behoorende en welke tot verblijfplaats strekken aan de soldaten te Sai-Gon in garnizoen, zijn goed gebouwd en bevatten ruimte voor 50,000 man. De vesting en de kazernen zijn door Franschen gebouwd.

Genoemde Amerikaansche officier White telde er 250 stukken geschut, waarvan vele in Europa zijn gegoten; onder Lodewijk XIV werden er twaalf in Frankrijk vervaardigd. In het Noord-Oostelijk gedeelte van de stad, bij eene diepe baai, ligt het arsenaal van de marine, een fraai en doelmatig ingerigt gebouw, dat in niets bij dergelijke inrigtingen in Europa achterstaat. Men vind er weinig zware schepen, doch een groot aantal goed gebouwde galeijen. „Sommige dezer vaartuigen" zegt luitenant White, „hadden eene lengte van 40 à 100 voeten; eenige waren geboord voor zestien, anderen voor vier tot zes stukken; deze stukken waren van koper en zeer fraai bewerkt. De materialen, op de werven aanwezig, zouden toereikend zijn voor het bouwen van verscheidene fregatten. Het timmerhout is zeker nergens beter te vinden dan hier. Eene plank, welke mijne aandacht trok, had eene lengte van 109 en eene breedte van 2 voeten over hare geheele oppervlakte; ik geloof niet, dat in eenig ander land der wereld een tweede voorbeeld daarvan te vinden is. Ik zag er een boom, welke aan een linie-schip tot grooten

maast had kunnen dienen; en men verhaalde mij, dat dit geene bijzonderheid was."

De basars zijn over het algemeen ruim voorzien van alle benoodigheden en men leeft er zeer goedkoop. De poilcie is er op eene zonderlinge wijze georganiseerd; in elke straat is een der voornaamste inwoners belast met het toezigt over zijne buren en het handhaven der rust. Eéne zaak evenwel is er, waartegen de meeste waakzaamheid en voorzigtigheid weinig vermogen, namelijk de branden, welke dikwijls voorkomen. Het gelukt evenwel den inwoners om den voortgang der vlammen te stuiten door middel van olifanten, die er op zijn afgerigt om de woningen, welke het digst bij de brandende gebouwen staan, tegen den grond te halen.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

J. J. Hornung geb. Winckelhaagen, D. Rembang 29 Jan. — W. M. Cabri geb. Fischer, Z. Padang 14 Jan. — G. M. Wildanger geb. Moojen, Z. Batavia 2 Febr. — De echtgenoote van W. J. Marten, Z. Soerabaya 2 Febr. — M. Cordesius geb. de Groot, Z. Bantam 2 Febr. — A. C. F. Wijnveldt geb. Loust, Z. Batavia 9 Febr. — De echtgenoote van R. Wijnen. D. Telok-Betong 28 Jan. — H. G. Terschouw geb. Lippe. D. Kampen 11 Dec. — R. C. Block geb. Siedijk Z. Ambarawa 8 Februarij.

Getrouwd:

R. F. van Rhijn met Goo Djoe Nio, Siboga 5 Jan. — J. J. Utzmann, met C. H. C. van Raemdonck, Batavia 25 Jan. — A. J. W. de Jongh Swemer met C. A. Schwarz, Batavia 2 Febr. — J. Beijerinck met M. D. Meijer, Batavia 2 Februarij.

Overleden:

J. Herklots geb. Enslië, Rotterdam 9 Dec. — Het dochtertje van de douairière P. H. Reijnst geb. van den Bosch, 3 j. Batavia 22 Jan. — Het zoontje van K. van der Heijden, Batavia 3 Febr. — F. Berk, Batavia 1 Febr. — J. S. Hunter, j. d. 19 j. Sourabaya, 6 Februarij.

VERTREKKENDE PERSONEN.

H. van Alphen en familie. — Dr. Hupscher en echtgenoot. — E. Grösser. — W. H. van der Horst.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum		*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Van*
Febr.	12	Nederl. Ind.	Fathal Haer.	Sech Oemar Drahim.	Banjermassing.
„	—	Nederlandsche	Gebroeders Houtman.	C. J. Bax.	Batavia.
„	—	„	Jacobus.	J. J. van Loon.	Samarang.
„	—	Nederl. Ind.	Atidjatoor Rachman.	Sech Alie bin Achmat Bansoen.	id.
„	14	„ „	Faidul Moebarak.	Hamdja Noerdin.	Batavia.
„	—	„ „	Fahtul Karim.	Sech Achmat bin Oemar Fagie.	id.
„	—	Zweedsche	Sijdpolen.	H. G. Soderberg.	id.
„	15	Engelsche	Fleda.	W. Saunders.	Geelong.
„	—	Zweedsche	Oscar den I.	C. J. Blomquist.	Batavia.
„	17	Nederl. Ind.	Nawan Eljoesoer.	J. C. Monteiro.	Samarang.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Naar*
Febr.	13	Nederlandsche	Zaanstroom.	R. L. Schaap.	Bawean.
„	—	Nederl. Ind.	Alfulck.	Sech Abd. Kadir bin Abd. Baradjak.	Molukkos.
„	—	„ „	Stoomschip Menado.	A. Couteron.	id. v. Mak. en Timor.
„	—	„ „	Elmasshoor Balhair.	Sech Awab bin Oemar Bahanan.	Banda via Amboina.
„	14	Nederlandsche	Jacob.	J. F. C. Borger.	Nederland.
„	15	„	Columbina.	C. A. Malbranc.	Banjermassing.
„	—	Hamburger	Adolph.	L. C. Kross.	China via Samarang.
„	—	Nederlandsche	Tasmania.	B. J. Jonker.	Nederl. via Passoeroean.
„	—	Nederl. Ind.	Atiatool Rachman.	Sech Oemar Bafadal.	Grissee.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Nederlandsche	Johanna Maria Christina.	C. Gorter.	In Reparatie.	Fraser Eaton & Co.
id.	Louise Jacoba Johanna.	Baumgarten.	Te Koop.	„ „ „ „
id.	Drie Vrienden.	L. P. Andersson.	Onbepaald.	„ „ „ „
Zweedsche	L. Abang.	Mork.	Stockholm.	„ „ „ „
id.	Walcheren.	K. Hoek.	In Lossing.	„ „ „ „
id.	Alcyone.	Haack.	Nederland.	„ „ „ „
id.	Delft.	Geelkerken.	Rotterdam.	„ „ „ „
id.	Liemoyne.	Dempster.	id.	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Gertrude.	Sobels.	Sumanap.	„ „ „ „
id.	Wilhelmine Cox.	Deibel.	Onbepaald.	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
Zweedsche	Sijdpolen.	Soderberg.	Nederland.	„ „ „ „ „
Hollandsche	Johanna Louisa.	Popken.	Amsterdam	Schimmelpenninck & Co.
id.	Jan Schouten.	Coeningh Meijer.	Onbepaald.	„ „ „
id.	Prins Frederik der Nederlanden.	de Wit.	id.	„ „ „
id.	O. J. Packet.	Postma.	id.	„ „ „
id.	Jacobus.	J. J. van Loon.	id.	„ „ „
id.	Afrika	Manourie.	Amsterdam.	„ „ „
id.	Pantalon.	Bruinseels.	Nederland.	„ „ „
Nederlandsche	Prins van Oranje.	Hensing.	Onbepaald.	Ruyl Cramer & Co.
id.	Laurens Koster.	Koenen.	id.	„ „ „ „
id.	Koerier.	Rotgans.	id.	„ „ „ „
id.	Kinderdijk.	Zwanenburg.	Nederland.	„ „ „ „
id.	Gebrs. Houtman.	Bax.	Onbepaald.	„ „ „ „
id.	Eersteling.	Mann.	id.	J. F. van Leeuwen & Co.
id.	Arij Scheffer.	Kunst.	id.	„ „ „ „ „ „
id.	Sonburg.	Von Lindern.	China.	„ „ „ „ „ „
id.	Minister Thorbecke.	S. van Duijn.	In Reparatie.	„ „ „ „ „ „
id.	Diana.	Masdorp	Nederland.	„ „ „ „ „ „
Nederlandsche	Delftshaven.	Schaap qq.	Onbepaald.	B. Kopersmit & Co.
Nederl. Ind.	Stoomschip Macasser.	Smith.	In Reparatie.	„ „ „ „
id. id.	id. Ambon.	Hugenholtz.	id.	„ „ „ „
Nederlandsche	Pictura.	Vogel.	Onbepaald.	„ „ „ „
id.	Baltimore.	Brakke.	id.	„ „ „ „
id.	Ida Elisabeth.	Kramer.	Nederland.	„ „ „ „
Engelsche	Princess.	G. Sargent.	Onbepaald.	McMillan Marten & Co.
id.	Sophia Fraser.	Wilson.	China.	Hill Broekman & Co.
id.	Oxus.	Wallace.	Ter bevrachting.	„ „ „ „
id.	Fleda.	Sanders.	id. id.	„ „ „ „
Ned. Ind.	Scotch Lassie.	McKenzie.	Moluccos.	„ „ „ „
id. id.	Stoomschip Samarang Packet.	Scheel.	Batavia.	„ „ „ „
Zweedsche	Oscar den I.	Blomquist.	Nederland.	„ „ „ „
Nederlandsche	Johannes Albertus.	J. C. Londt.	Onbepaald.	B. J. van Eck & Co.
id.	Stad Nijmegen.	H. P. Cruijs.	„	„ „ „ „ „ „
Zweedsche	Atlantic.	H. Fleetwood.	Nederland.	„ „ „ „ „ „

Aangekomen Passagiers.

Met de Nederl. Ind. brik *Fathal Haer*, een Officier.

Vertrokken Passagiers.

Met het Nederl. Ind. stoomschip *Menado*, de heeren Weijergang, en Jonas, Z. M. troepen en bannelingen. — Met de Ned. Ind. bark *Colombine*, Z. M. troepen en bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Medusa, Etna, Onrust en Samarang; de schepen Djeedool Moebarak, Oost India Pakket, Prins Frederik der Nederlanden, Arij Scheffer, Fathool Moebarak, Princess, Padang Pandjang, Gana Salim, L. A. Bang, Atlantic, Prins van Oranje, Johanna Maria Christina, Oxus, Delft, Gertrude, Faidul Mobarak en Oscar I; de stoomschepen Makasser, Ambon, Samarang Packet en Palembang; de barken Fathal Ma-ān, Saijan Maskour, Jan Schouten, Salma, Drie Vrienden, Delftshaven, Louise Antoinette, Louisa Jacoba Johanna, Fathool Joesoer, Adolf van Nassau, Joedool Barie, Soedul Gair, Baltimore, Bacht Mastora, Eersteling, Naim Balgijer, Fathool Manan, Abool Hasim, Laurens Koster, Kinderdijk, Pictura, Wilhelmina Cox, Aboel Hair, Fathool Madjiet, Alhamadanie, Aldjoesoer, Fathool Wadoet, de Stad Nijmegen, Ida Elisabeth, Sonburg, Kim Tianhoat, Minister Thorbecke, Alcijone, Walcheren, Afrika, Liemoijne, Zein, Pantalon, Gebroeders Houtman, Jacobus, Atidjatoor Rachman, Fathul Karim en Fleda; de brikken Johannes Albertus, Soedoel Barie, Marzoek, So-Ootdin, Sophia Fraser, Koerier, Sophia thans hern. Talsum, Risgil Hair, Diana, Fathal Hair en Sijdpolen; de schoeners Sarie Tengaroong, Hoseeng, Almok Tasam, Komeij, Berkatool Adjelan, Bilmadjiet, Bingseeng, Mastora, Banda, Coquette, Johannes en Louisa en Atiat Ulmaulah th. hern. Sa-adah.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

11 Februarij. De Ned. Ind. schoener *Bella*, gezagv. Jono, van Sumanap.

12 Februarij. De Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

5 Februarij. De Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, naar Soerabaya; de Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, naar Soerabaya.

10 Februarij. Het Ned. schip *Pantalon*, gezagv. J. Bruijnseels, naar Soerabaya.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Nederlandsche schepen Eva Johanna, Bezoekie. Anna en Beatrix; de kotters Carolina, Mad Mira en Little Tot; de schoener Bella.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 14den tot en met den 16den Februarij 1859.

AANVOER.

Van Samarang per het Nederl. schip *Gebroeders Houtman*, gez. C. J. Box, agenten Ruyl Cramer & Co.

199,728 kilo's giet-ijzer, N. H. M.; 5 kisten koopmanschappen, J. F. van Leeuwen & Co; 1406 collis koopmanschappen, diverse personen, 80 vaten teer, Gezagvoerder; 27 kisten manufacturen, Fraser Eaton & Co.

Van Samarang per het Nederl. schip *Jacobus*, gezagv. Van Loorden, agenten Schimmelpenninck & Co.

12 balen en kisten manufacturen, 3 pakken koopmanschappen, Fraser Eaton & Co.

Van Samarang per de Ned. Ind. bark *Atidjador Rachman*, gez. Sech Alie bin Achmat, agent Gezagvoerder.

17 collis manufacturen, koopmanschappen en kleinigheden, diverse personen.

Van Banjermassing per de Ned. Ind. brik *Fatheel Haer*, gezagv. Sech Oemar Drahim, agent Gezagvoerder.

8700 stuks kadjangmatten, 150 stuks planken. 15 stuks balken, 3890 stuks maloekoematten en kleinigheden, Order.

Van Batavia en Samarang per de Ned. Ind. bark *Fathool Karim*, gezagv. Sech Achmat bin Fagie, agent Gezagvoerder.

5 kisten manilla sigaren, 7 vaatjes hagel, McMillan Marten & Co; 10 kleine scheepsankers. J. F. van Leeuwen & Co; 1 kist manufacturen, 1 kist naaigaren, Fraser Eaton & Co; 12,470 stuks vloersteenen, Gezagvoerder; 1 kist lijnwaden. $10^{1}/_{2}$ picols kopergong, Order; 300 stuks planken, 200 collis manufacturen, koopmanschappen en kleinigheden, diverse Arabieren en Chinezen.

Van Batavia per de Ned. Ind. bark *Faidool Moebarak*, gezagv. Hamsa bin Noordie, agent Sech Awal Bob Said.

51 balen en kisten manufacturen, 150 kistjes blik, 30 vaten bier, 30 kisten manilla sigaren. McMillan Marten & Co; 5 balen manufacturen, Hill Broekman & Co; 75 picols salpeter, 50 vaten meel, 9 kisten manilla sigaren, Thomas; 10 kisten sakkij, 69 balen en kisten lijnwaden, 3 kisten ijzerwerk. J. F. van Leeuwen en Co; 20 vaatjes menie, 15 vaten zink, 1 kist timmermansgereedschappen, Mathieu Ebbs Ruijs en Co; 10 ledige watervaten, 1 scheepsmast, B. J. van Eck en Co; 12 vaten bier, 4 collis lampen, 1 kist wagentuigen, 1 kist klokken, Adam en Co; 1 kist manilla sigaren, Gebrs. van Delden, 64 krandjangs aardewerk, Martherus; 4650 stuks vloersteenen, ƒ 700 guldens specie, 22 picols medicijnen. 7 kisten manufacturen en kleinigheden. Order.

UITVOER.

Naar Nederland per het Ned. schip *Jacob*, gezagv. J. F. C. Borger

$1535^{80}/_{100}$ picols rijst, 4382 picols rijst, 28 leggers arak, $5^{60}/_{100}$ picols tabak, 1 kistje inhoudende thee en diversen, P. Kervel & Co.

Naar de Moluccos per de Ned. Ind. bark *Elmashoor*, gezagv. Sech. Amat bin Oemar Bahannan.

3 kisten geweren, 1 kist rood katoen, McMillan Marten & Co; 1 kist chitsen, 1 kist madapollams Fraser Eaton & Co; 20 vaatjes crêpe kruid, Nash; 1 baal drills, Adam & Co; $1668^{46}/_{100}$ picols rijst, McMillan Marten & Co.

Naar Banjarmassing per het Ned. schip *Colombine*, gezagv. C. A. Malbrane.

28 stuks ijzerwerk, Fraser Eaton & Co; 10 kelders genever, 5 kisten bier, Schimmelpenninck & Co.

Naar de Moluccos per de Ned. Ind. bark *Alfulk*, gezagv. Abdulkadir Baradja.

1 kist cambrics, Adam & Co; 20 vaatjes boter, 1 kist tafel-kleeden, J. F. van Leeuwen & Co; en andere kleinigheden.

Naar Macasser, Timor en de Moluccos, per de Ned. Ind. stoomboot *Menado*, gezagv. A. Couteron.

1 kist madapollams, 1 kist zoija, 15 collies lijnwaden, Nash; 3 kisten madapollams, N. H. M. 2 kisten manufacturen en kleederen, 2 vaatjes spijkers, Schimmelpenninck & Co; 15 oxh. azijn, B. J. van Eck & Co; 1 baal ongebl. drills, McMillan Marten en Co; 20 kisten madapollams, Fraser Eaton en Co; 4 kisten doeken, J. F. van Leeuwen en Co; 4 kisten saroongs, J. F. van Leeuwen en Co; 23 kisten lijnwaden, Adam en Co; 2 kisten ledige trommels, Holger van den Dungen; 26 kisten manufacturen, dranken en kleinigheden, Nash; 1 kist manilla sigaren, Fraser Eaton en Co; en andere kleinigheden.

Naar Nederland via Pasaroewang per het Ned. schip *Tasmania*, gezagv. B. J. Jonker.

$578^{156}/_{1000}$ picols noten, $1002^{38}/_{100}$ picols suiker, N. H. M.

Naar China via Samarang per het Hamburger schip *Adolf*, gezagv. Kross.

$1353^{70}/_{100}$ picols oliekoeken, 16 picols rotting, Tjoa Sing Hie.

Marktprijzen.

Suiker No. 16 per picol ƒ $18^{1}/_{2}$.—
Koffij ƒ 33.—
Rijst (carga) per kojang. ƒ 130 à ƒ 140.—
Id. (witte) „ „ ƒ 150 à ƒ 160.—
Kruidnagelen per 100 st. ƒ 200 à ƒ 350.—
Arak per legger ƒ 50.—
Olie (Klapper) ƒ 14 à ƒ 15.—
Olie (Katjang)
Kadjang Matten.
Rotting. ƒ 9 à ƒ 12.—
Wisselkoers Pari.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 20sten Februarij 1859,
's morgens ten half negen ure.
Ds. MOUNIER.

ROOMSCH KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 20sten Februarij 1859,
's morgens ten half 9 ure.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. van Bakkenes & Co te *Amsterdam* en W. J. van Haren Noman te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA.